

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.9.2025.JL

Pani
Alina Tarczyńska

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

ul. Składowa 7
59-700 Lubin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, dnia **14** kwietnia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Alina Tarczyńska od 1 marca 2024 r. – 12.03.2025 r. (akta kontroli str. 46 – 47)
Zakres kontroli:	Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej. Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. Kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od 1 marca 2024 r. do 12 marca 2025 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49) ² ; Plan Kontroli na I półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląską w dniu 20 grudnia 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	od 12 marca 2025 r. do 4 kwietnia 2025 r.
Kontrolerzy:	1. Joanna Laskowska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 103 z dnia 26 lutego 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.103.2025.JL 2. Edyta Kubicka, główny specjalista, upoważnienie nr 104 z dnia 26 lutego 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.104.2025.JL (akta kontroli str. 5-18)

¹ zwane w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „PCPR” lub „Centrum”.

² zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, co mogło wpłynąć na realizowanie zadań ustawowych będących przedmiotem kontroli.

III. Ustalenia kontroli:

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki pod numerem 1. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, ankiety z działalności PCPR w kontrolowanym okresie, dokumentów z akt osobowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe osób zatrudnionych na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, aktów prawa miejscowego oraz złożonych wyjaśnień i oświadczeń dyrektora.

PCPR funkcjonuje w oparciu o statut nadany jednostce uchwałą nr LVIII/442/2023 Rady Powiatu Lubińskiego z dnia 26 października 2023 r. w sprawie połączenia Powiatowego Centrum Opieki i Wychowania w Lubinie oraz Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej w Lubinie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie, które to z dniem 1 stycznia 2024 r. wykonuje zadania ww. jednostek organizacyjnych powiatu lubińskiego. Regulamin Organizacyjny wprowadzony uchwałą nr 13/2024 Zarządu Powiatu Lubińskiego z dnia 17 stycznia 2024 r. (z późn. zm.) wskazuje Centrum jako jednostkę organizacyjną powiatu wyznaczoną na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lubińskim³.

(akta kontroli str. 327–335)

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w myśl art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy. W ankiecie dot. działalności Centrum w okresie objętym kontrolą dyrektor wymienił działania podejmowane w tym zakresie oraz podczas czynności kontrolnych w siedzibie Centrum okazał dokumentację potwierdzającą podejmowane inicjatywy naboru kandydatów, a także tworzenia pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego wśród lokalnej społeczności m.in. poprzez:

³ zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „organizatorem”.

- sporządzenie materiałów promocyjnych wykorzystanych w Kampanii „Zostań Rodzicem Zastępczym”, tj. ulotki, plakaty, roll-upy, spot głosowy nagrany przez aktorkę Magdalenę Rózczkę, koszulki z logo kampanijnym dla pracowników Centrum biorących udział w działaniach promujących rodzicielstwo zastępcze oraz ekspozycja na terenie Centrum ww. materiałów promujących rodzicielstwo zastępcze;
- dystrybucję materiałów promocyjnych (plakaty, ulotki) w urzędach, placówkach medycznych, placówkach oświatowych, parafiach, świetlicach wiejskich, ośrodkach kultury i sportu, centrum handlowym, piekarniach, zakładach fryzjerskich i kosmetycznych, aptekach, mediach lokalnych (prasa, radio, strony internetowe);
- wyświetlanie materiałów promocyjnych w formie elektronicznej na ekranach w komunikacji powiatowej, w Galerii Handlowej Cuprum Arena w Lubinie oraz w Kinie Helios w Lubinie;
- emisję spotu głosowego nagranego przez Magdalenę Rózczkę, promującego rodzicielstwo zastępcze, na profilu Facebook tut. Centrum i Fundacji „Ukochani”, podczas seansów w ramach „Kina Kobiet”, w lokalnej stacji radiowej (Radio Plus Legnica);
- zamieszczanie artykułów o prowadzonym naborze kandydatów na opiekunów zastępczych oraz podejmowanych inicjatywach na stronie internetowej oraz profilu Facebook tut. Centrum, a także na stronach internetowych lokalnych mediów, m.in: marzec 2024 r. – „*Utwórz rodzinę zastępczą/rodzinny dom dziecka*”, „*Zawód – Rodzic? Tak, to możliwe!*”, maj 2024 r. – „*Dzień Rodzicielstwa Zastępczego*”, czerwiec 2024 r. – „*Kandydaci na rodziny niezmiennie poszukiwani*”, październik 2024 r. – „*Aktorka Magdalena Rózcza w kampanii lubińskiego PCPR*”, „*Znana aktorka wspiera PCPR*”, „*Zostań Rodzicem Zastępczym*”, grudzień 2024 r. – „*Zaproszenie na Dzień Otwarty*”, „*Działamy! Poszukujemy! Realizujemy!*”;
- zamieszczenie stałej oferty pracy na stanowisko Rodzica Zastępczego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubinie.

Nabór kandydatów odbywał się także podczas prowadzonej akcji promującej idee rodzicielstwa zastępczego w Kinie Helios (listopad 2024 r.), na *Pikniku Wojskowym z okazji obchodów Święta Niepodległości przy Regionalnym Centrum Sportowym w Lubinie* (listopad 2024 r.), w trakcie *Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka w Galerii Cuprum Arena w Lubinie* (listopad 2024 r.) oraz *Jarmarku Bożonarodzeniowego w Rynku w Lubinie* (grudzień 2024 r.)

(akta kontroli str. 19 – 20, 48 – 89)

Realizując obowiązek wynikający z art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy, w okresie objętym kontrolą, Centrum organizowało szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz na dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego. W okresie od dnia 16 marca 2024 r. do dnia 20 kwietnia 2024 r. miało miejsce szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej (do szkolenia przystąpiło 8 osób, ukończyło 7 osób) oraz w dniu 21 kwietnia 2024 r. odbyło się szkolenie uzupełniające dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego (przystąpiły i ukończyły 4 osoby). Powyższe szkolenia zrealizowano w oparciu o Program RODZINA opracowany przez Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” w Krakowie i zatwierdzony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej decyzją nr 17/2023/RZ z dnia 21 listopada 2023 r., co wynika z art. 44 ust. 2 i 4 ustawy. Ich realizację zlecono Pani Katarzynie Zbąskiej i Pani Agnieszce Żądło (umowy cywilnoprawne), które posiadały z ww. Stowarzyszenia uprawnienia trenerskie do realizacji przedmiotowych szkoleń. Kolejna edycja szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz szkolenia uzupełniającego dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego rozpoczęła się w dniu 15 grudnia 2024 r. i realizowana była w trakcie czynności kontrolnych (przewidywany termin zakończenia – kwiecień 2025 r.) w oparciu o Programy „Rodzina zastępcza” i „Rodzina zastępcza zawodowa”, opracowane przez Stowarzyszenie „DZIECKO” z Gostynia i zatwierdzone przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej decyzją nr 1/2021/RZ z dnia 22 stycznia 2021 r. (Program „Rodzina zastępcza”) i decyzją nr 14/2021/RZ z dnia 23 listopada 2021 r. (Program „Rodzina zastępcza zawodowa”), co wynika z art. 44 ust. 2 i 4 ustawy. Realizację bieżącej edycji szkoleń zlecono Panu Mirosławowi Sobkowiakowi (umowa cywilnoprawna), który posiadał z ww. Stowarzyszenia uprawnienia trenerskie do realizacji przedmiotowych szkoleń. Do szkolenia skierowano 26 kandydatów.

(akta kontroli str.21 – 22, 90 – 98, 473 - 510)

W okresie objętym kontrolą w Centrum obowiązywała procedura kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz do szkolenia osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego wprowadzona zarządzeniem

ówczesnego dyrektora Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej w Lubinie nr 8/2023 z dnia 17 lipca 2023 r. oraz zarządzeniem dyrektora Centrum nr 90/2024 z dnia 3 października 2024 r.⁴ W procedurze nie zawarto informacji i sposobu postępowania w sytuacji wydania dokumentu potwierdzającego uzyskanie przez kandydatów negatywnej wstępnej kwalifikacji (część III Analiza zebranej dokumentacji i skierowanie na szkolenie – zgodnie z zapisami art. 43), koncentrując się tylko na aspekcie pozytywnym. Przy fakcie pobierania od kandydatów oświadczeń o zapoznaniu się z ww. procedurą, zasadnym jest wskazanie w dokumencie kompletnej informacji dotyczącej procesu dokonywania wstępnej kwalifikacji. Wskazuje się na konieczność uzupełnienia przedmiotowej procedury o okoliczności wydania negatywnej wstępnej kwalifikacji.

(akta kontroli str. 336 – 337)

Analizując dokumentację stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą 35 osób złożyło wnioski o wszczęcie procedury kwalifikowania do sprawowania pieczy zastępczej i wobec tej samej liczby osób Centrum wydało pozytywną kwalifikację wstępną do sprawowania opieki nad dzieckiem w ramach pieczy zastępczej. W toku kontroli dokumentacji grupy kontrolnej ustalono, że Organizator wobec każdej osoby, która złożyła ww. wniosek, w terminie miesiąca sporządził i wydał dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji pozytywnej ze wskazaniem daty jej przeprowadzenia, precyzując już formę pieczy zastępczej oraz kierował jednocześnie (na podstawie wniosku) na przedmiotowe szkolenie. Dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji wydawano pisemnie w postaci papierowej. Termin ważności wstępnej kwalifikacji wynosił 2 lata od dnia jej przeprowadzenia. Wobec każdego kandydata zwołany Zespół ds. kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze sporządzał protokół ze spotkania w sprawie zakwalifikowania kandydata na szkolenie ze wskazaniem konkretnej już formy pieczy zastępczej. W treści dokumentów „wstępna kwalifikacja” i „protokół” powoływano się na ocenę spełniania przez kandydatów warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 - 2 ustawy (*„Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej wydał pozytywną wstępną kwalifikację panu/pani pod względem spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”*), przy czym nie sporządzano w formie pisemnej dokumentu potwierdzającego ustalenia tych okoliczności oraz nie uwzględniano weryfikacji wynikającej z art. 42 ust. 3

⁴ zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „procedurą”.

ustawy, co stoi w sprzeczności z art. 42 ust. 7 ustawy. Wobec tylko 4 osób, które deklarowały gotowość stanowienia rodziny zastępczej w miejscu zamieszkania, pracownicy Centrum wypełnili druk „Karta kandydata do sprawowania pieczy zastępczej – cz. II”, w treści którego oceniano sytuację materialną, mieszkaniową, zdrowotną, rodzinną kandydatów oraz uwzględniano informacje na temat gotowości przyjęcia dziecka (w tym aspekt zaspokojenia indywidualnych potrzeb dziecka: rozwój emocjonalny, fizyczny, społeczny, właściwa edukacja i rozwój zainteresowań, wypoczynek i organizacja czasu wolnego) wraz z motywacją do sprawowania pieczy zastępczej. Wobec pozostałych osób (nie wyrażających gotowości do stanowienia pieczy zastępczej w miejscu zamieszkania) nie sporządzano druku „Karta kandydata – cz. II), i tym samym nie dokonywano oceny sytuacji materialnej, mieszkaniowej, zdrowotnej, rodzinnej kandydatów, nie oceniano kandydatów w zakresie zaspokojenia indywidualnych potrzeb dziecka (rozwój emocjonalny, fizyczny, społeczny, właściwa edukacja i rozwój zainteresowań, wypoczynek i organizacja czasu wolnego) oraz nie uwzględniano informacji na temat gotowości przyjęcia dziecka wraz z motywacją do sprawowania pieczy zastępczej. Wydanie pozytywnej wstępnej kwalifikacji kandydatom, w myśl art. 43 ustawy i dalsze skierowanie do udziału w szkoleniu, bez dokonania pełnej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej w myśl art. 42 ust. 7 ustawy stanowi nieprawidłowość. Wobec każdej osoby z grupy kontrolnej dokonano weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, co w myśl obowiązującej w Centrum procedury uznano za spełnianie rękojmi, o której mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy, przez kandydata. Wobec jednego małżeństwa wystąpiono do instytucji wspierających (miejski ośrodek pomocy społecznej, komenda policji). Powyższe wskazuje na wybiórcze stosowanie przepisów prawa z zakresie weryfikacji kwalifikacji. W przypadku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej weryfikowano również wymóg posiadania stałego źródła dochodów przez co najmniej jedną osobę tworzącą tę rodzinę. Każda z osób z grupy kontrolnej złożyła oświadczenia w zakresie spełniania wymogu zawartego w art. 42 ust. 1 pkt 2 – 4 ustawy (ingerencja sądu we władzę rodzicielską, zdolność do czynności prawnych, wypełnianie obowiązku alimentacyjnego w przypadku gdy taki obowiązek wynika z tytułu egzekucyjnego), dostarczyła zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz miała sporządzoną przez psychologa zatrudnionego w Centrum opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Wobec jednej kandydatki, na zlecenie sądu rodzinnego, Centrum sporządziło dokument pt. „Ocena kandydatki na rodzinę zastępczą niezawodową pod względem spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1

ustawy”. Dokonano w nim analizy całokształtu sytuacji kandydatki wskazując jednocześnie na brak opinii psychologicznej o predyspozycji i motywacji, pozytywnie oceniając kandydatkę pod kątem spełniania warunków ustawowych. W trakcie czynności kontrolnych wykazano, że opinia psychologiczna kandydatki została sporządzona i znajdowała się w aktach sprawy. W aktach kandydatów znajdowały się wydruki z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającego status niekaralności kandydatów. W wybranych aktach znajdowały się kopie aktów notarialnych czy umów najmu mieszkania. Poza wspomnianym małżeństwem, żadna z osób z grupy kontrolnej nie posiadała dokumentów, które byłyby podstawą uznania, że dokonano weryfikacji kandydatów w zakresie dawania rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej. Zawarte zapisy w obowiązującej w Centrum procedurze kwalifikowania kandydatów w przedmiocie, że ocena rękojmi to ocena spełniania warunków z art. 42 ust. 1 ustawy, w tym sprawdzanie kandydata w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, jest błędnie interpretowane i stanowi nieprawidłowość. Dawanie rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej jest samodzielnym warunkiem podlegającym ocenie kandydatów na rodziny zastępczą lub prowadzących rodzinny dom dziecka i winno być bezwzględnie wypełnione. Spełnienie przez kandydatów pozostałych wymogów przewidzianych przez ustawę nie oznacza automatycznie spełnienia warunku wskazanego w art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy, który jest dodatkowym wymogiem, a nie sumą pozostałych warunków kwalifikacyjnych wymienionych w przepisie.

W myśl art. 43 ust. 7 ustawy organizator, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kieruje tego kandydata, na jego wniosek, na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy. Podczas kontroli ustalono, że wszyscy kandydaci z grupy kontrolnej zostali zakwalifikowani do udziału w szkoleniu na podstawie wniosków złożonych po przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji, co zostało odnotowane w indywidualnych protokołach z posiedzeń Zespołu ds. kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze lub prowadzących rodzinne domy dziecka, a także osób zgłaszających gotowość do udziału w szkoleniu dla kandydatów na dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego. Centrum wydało skierowania do wykonania zajęć praktycznych w ramach zapoznania się z doświadczeniami wychowawczymi rodzin. Jedna z kandydatek (N.P.) wykonała 40 godzin praktyk (5 dni po 8 godzin), a w świadectwie ukończenia szkolenia wpisano 10 godzin. Wskazuje się na konieczność korekty wydanego świadectwa w przedmiotowym zakresie.

Organizator kandydatom, których pozytywnie wstępnie zakwalifikował do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa powyżej, zorganizował szkolenie. Po jego zakończeniu podmiot, któremu Centrum zleciło przeprowadzenie szkolenia, wydał kandydatom świadectwa jego ukończenia. W grupie kontrolnej 2 osoby były uczestnikami bieżącej edycji szkolenia i nie posiadały jeszcze świadectwa ukończenia szkolenia. Spośród grupy kontrolnej 1 osoba wystąpiła z wnioskiem o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego, które zostało wydane w terminie tygodnia. Przedmiotowy dokument sporządzono zgodnie ze wzorem określonym w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 2052), powołano się na opinię psychologiczno – pedagogiczną, a przytoczono tylko opinię psychologiczną o predyspozycji i motywacji, brakowało opinii pedagogicznej, co stanowi uchybienie. Wymaga to doprowadzenia do zgodności treści z obowiązującym wzorem zaświadczenia kwalifikacyjnego określonym ww. rozporządzeniu i wykluczenia z bieżącej praktyki stosowania zapisów w ograniczonym zakresie przedmiotowych informacji.

W oparciu o dane zawarte w ankiecie z działalności Centrum oraz zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy organizator w ramach prowadzonej działalności diagnostyczno – konsultacyjnej realizował aspekt szkolenia i wspierania psychologiczno – pedagogicznego osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę. W okresie objętym kontrolą Centrum zapewniało:

- a) wsparcie szkoleniowe dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w postaci szkoleń i warsztatów: 16.04.2024 r. i 21.05.2024 r. – „Praca z małym dzieckiem z zaburzeniami zachowania – warsztaty” – 13 osób; 03.06.2024 r. – „Odpowiedzialność prawna nieletnich jako sprawców czynów karalnych” – 7 osób; 12.06.2024 r. – „Normatywny rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży” – 9 osób; 26.09.2024 r. – „Pierwsza pomoc przedmedyczna” – 17 osób; 11.10.2024 r. – „Jak pomóc dzieciom i młodzieży w radzeniu sobie z depresją i myślami samobójczymi” – 11 osób; 17.10.2024 r. – „Znaczenie profilaktyki w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży” – 13 osób; 24.10.2024 r. – „Normatywny rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży” – 8 osób; 19.11.2024 r., 21.11.2024 r., 02.12.2024 r., 03.12.2024 r., 05.12.2024 r. – „Standardy ochrony małoletnich” – 123 osoby; 06-07.02.2025 r. – „Prawne aspekty pieczy zastępczej” – 18 osób;

- b) grupę wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą prowadzoną od stycznia 2025 r. przez psychologa w siedzibie Centrum. Do dnia kontroli odbyły się spotkania w dniach: 30.01.2025 r. - „*Rola rodzica zastępczego w życiu dziecka*” – 11 osób; 27.02.2025 r. – „*Prawa dziecka i emocje w rodzinie zastępczej*” – 11 osób. W 2024 r. grupy wsparcia nie funkcjonowały. Dyrektor centrum oświadczył, że zostały zawieszone z uwagi na konieczność uporządkowania wiedzy sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w zakresie ich obowiązków i uprawnień, co powiązane było z połączeniem Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej z Centrum. Zapewniono pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą poprzez szkolenia podnoszące kompetencje opiekuńczo - wychowawcze i indywidualne wsparcie psychologiczne, prawne, wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Dyrektor Centrum złożył w tym zakresie wyjaśnienia przyjęte do przedmiotowego wystąpienia;
- c) wsparcie psychodietetyka dla osób sprawujących pieczę zastępczą w osobie specjalisty z zakresu dietetyki i psychodietetyki zatrudnionego w PCPR, który opracował „Cotygodniowe Porady Dietetyczne” w zakresie kształtowania zasad zdrowego odżywiania, niwelowania skutków złych nawyków żywieniowych prowadzących do otyłości, poprawy stanu zdrowia i kondycji fizycznej i psychicznej, diety dostosowanej dla dzieci ze zdiagnozowanymi przewlekłymi schorzeniami (m.in. anemia, cukrzyca, insulinooporność, zaburzenia pracy tarczycy). Opracowane przez dietetyka porady przesyłano co tydzień za pośrednictwem poczty elektronicznej do osób sprawujących pieczę zastępczą;
- d) poradnictwo prawne dla opiekunów zastępczych. Informacje na temat dostępności poradnictwa prawnego, tj. dni i godziny przyjmowania przez radców prawnych były zamieszczone przy wejściu do Centrum, na stronie internetowej i profilu Facebook oraz przekazywane rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej podczas wizyt w środowisku rodzinnym, telefonicznie bądź mailowo. Porad prawnych z zakresu prawa rodzinnego oraz systemu pieczy zastępczej udzielali radcy prawni: - we wtorki w godzinach 12.30-14.30; w czwartki w godzinach 13.30-15.30. Liczba porad udzielonych w okresie objętym kontrolą – 31;
- e) szkolenia i warsztaty dla wychowanków umieszczonych w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) - 21.03.2024 r. – „*Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej*” – 4 osoby; 16.05.2024 r. – „*Uzależnienia*” – 20 osób; 20.05.2024 r. – „*Odpowiedzialność prawna nieletnich (w wieku 11-15 lat)*” – 11 osób; 23.05.2024 r. – „*Różowa skrzyneczka*”

- 12 osób; 27.05.2024 r. – *„Odpowiedzialność prawna nieletnich (w wieku 16-18 lat)”* – 5 osób; 11.06.2024 r. – *„Higiena na start”* – 6 osób; 17.06.2024 r. – *„Bezpieczne wakacje”* – 3 osoby; 14.11.2024 r. – *„Szkodliwość palenia tytoniu i e-papierosów”* – 21 osób; 18.11.2024 r. – *„Bezpieczeństwo uczniów, przemoc, hejt i agresja występująca w środowisku szkolnym oraz Internecie oraz jej konsekwencje prawne”* – 10 osób;
- f) grupa wsparcia dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Spotkania odbywały się w siedzibie Centrum w 2-gi i 4-ty poniedziałek każdego miesiąca. Zajęcia prowadzone były przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i psychologa zatrudnionych w Centrum w Lubinie w terminach i tematyce: 25.03.2024 r. – *„Prawa i obowiązki rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej”* – 14 osób; 08.04.2024 r. – *„Aktualne sytuacje życiowe rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej”* – 11 osób; 22.04.2024 r. – *„Zatrudnienie jako warunek konieczny do spełnienia przy podejmowaniu starań zmierzających do przywrócenia władzy rodzicielskiej”* – 11 osób; 13.05.2024 r. – *„Praca nad zasobami. Identyfikacja wewnętrznych zasobów i mocnych stron celem wykorzystania ich do budowania pozytywnych relacji z dzieckiem”* – 11 osób; 27.05.2024 r. – *„Praca nad zasobami. Wewnętrzne motywacje mobilizujące do podejmowania działań ukierunkowanych na powrót dzieci do rodziny naturalnej”* – 5 osób; 10.06.2024 r. – *„Techniki radzenia sobie ze stresem”* – 8 osób; 24.06.2024 r. – *„Bezpieczeństwo podczas aktywności i spędzania czasu z dzieckiem w okresie wakacji”* – 9 osób; 08.07.2024 r. – *„Współpraca z opiekunami zastępczymi”* – 10 osób; 22.07.2024 r. – *„Budowanie i utrzymywanie więzi emocjonalnych z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej”* – 7 osób; 12.08.2024 r. – *„Świadomość słabych stron jako pierwszy krok do pozytywnej zmiany”* – 10 osób; 26.08.2024 r. – *„Początek roku szkolnego – jak wspierać dziecko w powrocie do szkoły po wakacjach?”* – 10 osób; 09.09.2024 r. – *„Rola rodzica biologicznego w motywowaniu dziecka do nauki – jak pozostać wsparciem na odległość”* – 14 osób; 23.09.2024 r. – *„Jakie są dobre cechy rodzica i jak je rozwijać, aby wspierać dziecko w pieczy zastępczej?”* – 6 osób; 14.10.2024 r. – *„Planowanie przyszłości i wyznaczanie realistycznych celów – jak przygotować plan działania, który pomoże odzyskać równowagę w życiu i relacjach z dziećmi”* – 9 osób; 28.10.2024 r. – *„Odbudowa i redefinicja roli rodzica po rozłące z dzieckiem”* – 8 osób; 04.11.2024 r. – *„Kontakty z dziećmi. Efektywne spędzanie wspólnego czasu”* – 7 osób; 25.11.2024 r. – *„Podnoszenie kompetencji wychowawczych”* – 10 osób; 09.12.2024 r. – *„Pozytywna komunikacja z dzieckiem – ćwiczenia z dialogami, odgrywanie scenek”* – 9 osób;

16.12.2024 r. – „Święta bez dzieci – jak poradzić sobie z emocjami i rozłąką w tak trudnym okresie” – 10 osób; 13.01.2025 r. – „Bilans sytuacji osobistej – podsumowanie działań podjętych w 2024 r. i plany na rok 2025 w zakresie przywrócenia władzy rodzicielskiej” – 6 osób; 27.01.2025 r. – „Jakie wartości należy przekazać dzieciom, jakie swoje dotychczasowe zachowania należałoby zmienić – otwarta rozmowa” – 11 osób; 10.02.2025 r. – „Trudne emocje w procesie odzyskiwania dziecka” – 7 osób; 24.02.2025 r. – „Relacje z osobami w moim życiu i otoczeniu – kto mnie wspiera w działaniach i motywuje?” – 8 osób; 10.03.2025 r. – *Problemy emocjonalne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, metody i sposoby wsparcia przez rodziców biologicznych*” – 10 osób;

- g) warsztaty podnoszenia kompetencji rodzicielskich dla rodziców biologicznych „*Bądź dobrym rodzicem*”, które skierowane były szczególnie do osób zobowiązanych postanowieniem sądu do rozwoju kompetencji wychowawczych. Warsztaty organizowano w pierwszy wtorek każdego miesiąca i prowadzone były przez psychologa Centrum w dniach: 12.03.2024 r. – 4 osoby; 16.04.2024 r. – 5 osób; 04.06.2024 r. – 6 osób; 16.07.2024 r. – 5 osób; 01.10.2024 r. – 2 osoby; 10.12.2024 r. – 1 osoba; 18.02.2025 r. – 5 osób; 03.03.2025 r. – 5 osób.

Psycholog zatrudniony w Centrum przeprowadzał badania psychologiczne. Na podstawie wywiadu, obserwacji i testów psychologicznych (SPR – Skala Postaw Rodzicielskich Mieczysława Plopa; Kwestionariusz do oceny kandydatów na rodziców adopcyjnych, opiekunów, opiekunów prawnych i mediatorów CUIDA; Test Kompetencji Rodzicielskich TKR Anny Matczak, Aleksandry Jaworowskiej; Kwestionariusz Osobowości EPQR (S); Kwestionariusz uzależnień od alkoholu), sporządzał opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy. Psycholog miał wymagane doświadczenie w poradnictwie rodzinnym. Udzielał on również konsultacji rodzinom i dzieciom – w okresie objętym kontrolą 35 osób skorzystało z indywidualnych konsultacji psychologicznych.

(akta kontroli str. 22 – 31, 99 - 315, 322 – 326, 340 – 352, 511 – 513, 518-519)

Zgodnie z art. 34 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2140), do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu ministra do spraw rodziny, starosta winien prowadzić rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej

niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rejestr danych osób pełniących ww. funkcje na zasadach określonych w art. 46 ustawy (uchylony na dzień kontroli). Dyrektor przedłożył dokument upoważniający go do prowadzenia ww. rejestru na podstawie art. 46 ust. 5 ustawy – Zarządzenie Starosty Lubińskiego z 2019 r. upoważniające Dyrektora Centrum do prowadzenia przedmiotowych rejestrów. Analiza dokumentów wykazała, że w Centrum prowadzono oba rejestry w formie pliku elektronicznego, zawierały one wymagane dane, o których mowa w art. 46 ust. 2 ustawy. Dane z rejestrów wg stanu na dzień 13 marca 2024 r. przekazano w formie papierowej do Sądu Rejonowego w Lubinie (13 maja 2024 r. i 13 grudnia 2024 r.). Od 15 października 2024 r., w związku z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 października 2024 r. (Dz. U. 2024 r. poz.1486), wdrożono rozwiązania techniczne umożliwiające prowadzenie rejestru pieczy zastępczej. Od 15 stycznia br. był on prowadzony za pomocą systemu teleinformatycznego. Podczas działań kontrolnych ustalono, że w dniu 24 października 2024 r. oraz w dniu 25 lutego 2025 r. Starosta Lubiński, na wniosek Dyrektora Centrum, upoważnił łącznie 6 pracowników Centrum do wprowadzania, aktualizowania i usuwania danych z Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej na podstawie art. 38d ust. 11 ustawy.

(akta kontroli str. 316 – 321, 338 – 339, 517)

Zakres kontroli obejmował także udzielanie pomocy usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, o której mowa w art. 140 i art. 180 pkt 3 ustawy. W okresie objętym kontrolą Centrum wszczęło i przeprowadziło 13 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, 11 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy na usamodzielnienie oraz 16 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy na zagospodarowanie.

W toku czynności kontrolnych, w sprawach dotyczących usamodzielnień wychowanków opuszczających pieczę zastępczą ustalono, że:

1. Pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i na zagospodarowanie była przyznawana osobom usamodzielnianym, które przebywały w pieczy zastępczej przez okres co najmniej: 3 lat – w przypadku osób usamodzielnianych opuszczających rodzinę zastępczą spokrewnioną oraz roku – w przypadku osób usamodzielnianych opuszczających rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczą – wychowawczą.
2. Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych była przyznawana lub udzielana na wniosek, zgodnie

z art. 143 ust. 1 ustawy. Wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnianie, osoby uprawnione składały w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie powyższej pomocy za pośrednictwem kierownika Centrum pomocy powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej.

3. Do akt postępowań administracyjnych poddanych kontroli dołączone były dokumenty potwierdzające wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia przez osobę usamodzielnianą oraz zatwierdzone przez dyrektora Centrum indywidualne programy usamodzielnienia osób wnioskujących o pomoc.
4. Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie i zagospodarowanie była przyznawana zgodnie z kryteriami określonymi w ustawie (odpowiednio art. 146, art. 149, art. 150 ustawy). Wysokość przyznanej pomocy była zgodna z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 27 marca 2023 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach (od 1 czerwca 2024 r.).
5. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznano na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25. roku życia.
6. Zgodnie z art. 151 ustawy przyznanie pomocy dla osoby usamodzielnianej następowało w drodze decyzji. Decyzje poddane analizie zawierały elementy wskazane w art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 572).
7. Po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia łącznie pięć osób usamodzielnianych wraz z opiekunem usamodzielnienia i kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie dokonało oceny końcowej procesu usamodzielnienia.
8. W myśl art. 140 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 oraz art. 143 ust. 1 ustawy, na wniosek osoby usamodzielnianej udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia oraz zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W okresie objętym kontrolą do Centrum wpłynęło 7 wniosków o udzielenie pomocy

w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Centrum zapewniało wsparcie:

- a) w ubieganiu się o przydział mieszkania z zasobów gminy, poprzez pisemne poparcie wniosku wychowanka, złożonego do urzędu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania. Dodatkową formą wsparcia skierowaną przez Centrum było umożliwienie osobie pełnoletniej opuszczającej pieczę zastępczą pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomagany:

1. Mieszkanie treningowe „Miętowy Ogród”, ul. Fredry 10/5, 59-300 Lubin,
 2. Mieszkanie treningowe „Wrzosowy Gaj”, ul. Kilińskiego 33c/23, 59-300 Lubin,
 3. Mieszkanie wspomagane „Lawendowe Wzgórze” ul. Sowia 3/2, 59-300 Lubin,
- przeznaczone w szczególności dla osób z niepełnosprawnością;

- b) w uzyskaniu zatrudnienia poprzez współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Lubinie. W dniu 6 maja 2024 r. Centrum zawarło porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Lubinie, którego przedmiotem była współpraca w zakresie wzmocnienia efektywności i skuteczności działań świadczonych dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej z terenu powiatu lubińskiego. Centrum wspierało usamodzielnianych wychowanków w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, w uzyskaniu odpowiedniego wykształcenia zgodnie z predyspozycjami oraz możliwościami poprzez indywidualne rozmowy wspierające, ukierunkowujące i motywujące w zależności od potrzeb wychowanków;

- c) w udzieleniu bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej wg następujących form pomocy poradnictwa specjalistycznego:

- psychologicznego - poniedziałek- piątek godz.: 7.30 – 15.30,
- prawnego - wtorek godz.: 12.30-14.30; czwartek godz. 13.30 -15.30,
- socjalnego - poniedziałek- piątek godz.: 7.30 – 15.30.

W okresie objętym kontrolą 3 usamodzielnianych wychowanków, przebywających w mieszkaniach treningowych, zostało objętych wsparciem psychologicznym w formie indywidualnych konsultacji. Łączna liczba konsultacji: 6.

Centrum organizowało i zapewniało wsparcie usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej poprzez możliwość udziału w warsztatach pt.: „*Drogowskaz w przyszłość*”, prowadzone przez psychologa oraz pracownika socjalnego. Zakres tematyczny zajęć w 2024 r. obejmował następujące zagadnienia: 24.10.2024 r.: „*Kompetencje osobiste*” (poczucie własnej wartości, emocje, motywacja, radzenie sobie ze stresem); 29.10.2024 r.: „*Aktywne*

poszukiwanie pracy” (autoprezentacja i inne kompetencje społeczne w procesie poszukiwania zatrudnienia, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych - CV, list motywacyjny, proces rekrutacji, rozmowa kwalifikacyjna, metody skutecznego poszukiwania pracy); 21.11.2024 r.: „*Planowanie*” (gospodarowanie budżetem, gospodarowanie czasem, racjonalne zakupy, planowanie obowiązków domowych); 02.12.2024 r.: „*Komunikacja i kompetencje społeczne*” (przemoc i jej rodzaje, koło przemocy, komunikacja bez przemocy, świadome relacje z innymi) 19.12.2024 r.: „*Profilaktyka uzależnień*” (uzależnienia, asertywność, program HALT). Ogólna liczba uczestników warsztatów w 2024 r.: Centrum zaplanowało kontynuację warsztatów w 2025 r., począwszy od dnia 25 marca br.

(akta kontroli str. 32 – 35, 398 – 472),

W sprawach dotyczących kierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej, z przedłożonej na dzień kontroli dokumentacji wynikało, że z terenu powiatu lubińskiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 68 wychowanków (38 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, w tym jedna łącząca zadania placówki interwencyjnej, 30 dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego). Dla 10 z nich skierowania do placówek opiekuńczo – wychowawczych działających na terenie powiatu lubińskiego wydano w okresie objętym kontrolą.

Analiza akt grupy kontrolnej wykazała, że poza trzema sytuacjami, kierowanie dzieci i ich umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej następowało zgodnie z art. 35 ust. 1, w związku z art. 182 ust. 1 i 2 ustawy oraz § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 395)⁵. Nie zasięgnięto opinii dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej wobec jednego dziecka, które ostatecznie zostało umieszczone w placówce na skutek realizacji postanowienia sądowego przez służby (Policja i kurator sądowy rodzinny), co jest niezgodne z § 4 rozporządzenia. Stanowi to uchybienie i należy w przyszłości wyeliminować tę sytuację.

W okresie objętym kontrolą w pieczy zastępczej instytucjonalnej przybywało rodzeństwo poniżej 10. roku życia, które w ostateczności powróciło pod bezpośrednią opiekę rodziców biologicznych decyzją właściwego sądu rodzinnego. Na dzień czynności kontrolnych w funkcjonujących na terenie powiatu lubińskiego 3 placówkach opiekuńczo – wychowawczych nie przebywały dzieci poniżej 10. roku życia. Dzieci kierowano do

⁵ zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem”

instytucjonalnej pieczy zastępczej z uwzględnieniem ich wieku, spełniając wskazanie art. 95 ust. 1 ustawy mówiącego, iż w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno – terapeutycznego są umieszczane dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Wobec trojga dzieci Centrum nie wydało skierowania do właściwych placówek opiekuńczo – wychowawczych pomimo ich faktycznego pobytu (sytuacja przywiezienia dziecka w dniu 21.06.2024 r. przez Policję na podstawie postanowienia sądowego w przedmiocie umieszczenia w pieczy zastępczej – postanowienie z dnia 20.06.2024 r.; umieszczenie dziecka w dniu 12.03.2024 r. na podstawie postanowienia sądowego w przedmiocie umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego z dnia 11.03.2024 r.; umieszczenie dziecka w asyście Policji w dniu 15.03.2024 r., a postanowienie sądowe zostało wydane w dniu 20.03.2024 r.), co stanowi nieprawidłowość względem zapisu § 2 pkt 1 rozporządzenia mając na uwadze § 8 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.

Wydawane przez Centrum skierowania zawierały: datę skierowania, podstawę prawną z pominięciem wskazania art. 95 ustawy, nazwę placówki opiekuńczo – wychowawczej do której kierowano dziecko, jego imię i nazwisko, datę urodzenia oraz sygnaturę akt postanowienia sądowego w sprawie. Skierowania były sygnowane przez dyrektora jednostki działającego z upoważnienia starosty oraz oznaczane pieczęcią Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, co stanowi uchybienie w świetle § 2 rozporządzenia w części dotyczącej podmiotu kierującego. Należy oznaczać powiat jako właściwy w przedmiotowym zakresie, tak aby w przyszłości wyeliminować powyższy fakt.

Przy kierowaniu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej przekazywano dostępną dokumentację w zakresie dotychczasowej pracy z rodziną, edukacji, orzeczenie sądowe oraz odpis aktu urodzenia dziecka oraz odpis aktu zgonu rodzica (w przypadku wystąpienia zdarzenia). W jednym badanym przypadku nie przekazano informacji o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach, w dwóch przypadkach nie przekazano orzeczenia sądowego. W kontrolowanej dokumentacji grupy kontrolnej nie stwierdzono przekazywania dokumentacji dotyczącej stanu zdrowia dziecka. Sytuacje takie należy wyeliminować w przyszłości. Ponadto zasadne jest wskazywanie w treści skierowania wykazu dokumentów, które przekazuje się przy kierowaniu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej bądź dokumentowanie tego faktu w inny, czytelny sposób. Zgodnie z § 7 rozporządzenia o skierowaniu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej, informowano niezwłocznie sąd, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej,

a w przypadku wspomnianych sytuacji braku skierowania dla 3 dzieci, Centrum także pisemnie powiadomiło właściwy sąd rodzinny o ich przyjęciu. W okresie objętym kontrolą nie kierowano dziecka cudzoziemców do placówki opiekuńczo – wychowawczej.

(akta kontroli str. 35 – 39, 353 – 397, 514 - 516)

Powiat Lubiąski w okresie objętym kontrolą zawarł 32 porozumienia z innymi powiatami w sprawie przyjęcia dziecka do pieczy zastępczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków przeznaczonych na jego utrzymanie.

(akta kontroli str. 38 – 39)

Kontrola zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi wykazała, że wszystkie osoby zatrudnione przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do realizacji zadań w ustawowym zakresie miały kwalifikacje zawodowe do zajmowanych stanowisk. Analiza akt osobowych potwierdziła kwalifikacje koordynatorów w zakresie, o którym mowa w art. 78 ust. 1 pkt 2 – 5 ustawy, przy czym zgodnie z art. 78 ust. 1 pkt 6 ustawy nie okazano wobec 9 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dokumentów, na poczet których można uznać weryfikację zatrudnionych osób w zakresie dawania rękojmi należytej realizacji zadań koordynatora (5 koordynatorów złożyło oświadczenia w zakresie rękojmi opatrzone własnoręcznym podpisem). Tym samym stwierdzono, że żadna z tych osób nie została zweryfikowana przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie dawania rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej, o której mowa w art. 78 ust. 1 pkt 6 ustawy, co stanowi nieprawidłowość. Należy niezwłocznie dopełnić obowiązku w powyższym zakresie i czytelnie udokumentować ten fakt. Spośród 16 koordynatorów zatrudnionych w Centrum, 3 osoby świadczyły pracę na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w ramach umowy cywilnoprawnej. W okresie objętym kontrolą dwie osoby posiadały łącznie po dwie umowy cywilnoprawne zawarte na czas określony (styczeń – czerwiec 2024 r. i lipiec – grudzień 2024 r.). Do kolejnych przedmiotowych umów cywilnoprawnych nie załączono aktualnych wymaganych dokumentów zawartych w art. 78 ust. 1 pkt 1-6 ustawy, co stanowi uchybienie i należy w przyszłości wyeliminować tę sytuację. W ramach postępowania zamówienia publicznego „Świadczenie usług pełnienia funkcji koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na 3 części” z dnia 18 grudnia 2024 r., Centrum wyłoniło 3 wykonawców, z którymi zawarto umowy na okres 3.01.2025 r. – 31.12.2025 r. Wykonawcy spełniali wymogi zawarte w przedmiotowym ogłoszeniu, w tym w specyfikacji warunków zatrudnienia. Centrum zatrudniało także kadrę specjalistyczną: psychologów (2 etaty oraz dwie

umowy na świadczenie usług psychologicznych), pedagoga, terapeutów (1/2 etatu i umowa cywilnoprawna), radców prawnych (dwie umowy cywilnoprawne).

(akta kontroli str. 520 - 537)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze, tj.:

- 1) W 8 przypadkach stwierdzono brak oceny kandydatów pod kątem spełniania wymogu rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej.
- 2) Wobec 6 przypadków wydano wstępną pozytywną kwalifikacji kandydatom, wobec których nie przeprowadzono oceny spełniania warunków.
- 3) Wobec 3 dzieci stwierdzono brak skierowań dzieci do pieczy zastępczej instytucjonalnej.
- 4) Brak zweryfikowania przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie rękojmi należytego realizowania przez nich zadań.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Weryfikować kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w zakresie dawania rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej.

Podstawa prawna: art. 42 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 2) Dokonywać wstępnej kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka na podstawie oceny spełniania warunków wskazanych w ustawie.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 3) Wydawać dokument kierujący dziecko do placówki opiekuńczo – wychowawczej po zasięgnięciu opinii dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Podstawa prawna: § 4 w związku z § 2 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 395).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 4) Weryfikować w procesie kwalifikacji i zatrudnienia pracowników na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie dawania rękojmi należytego realizowania przez nich zadań.

Podstawa prawna: art. 78 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2025 r. poz. 49).

Proszę w terminie do dnia **20 maja 2025 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

INSPEKTOR WOJEWODZKI
Joanna Laskowska
.....
(przewodniczący)

GŁÓWNY SPECJALISTA
Ewelina Kubicka
.....
(kontroler)

z up. Wojewody Dolnośląskiego
uz. Dyrektora Wydziału B
KIEROWNIK ODDZIAŁU
Oddziału Nadzoru i Kontroli
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)